

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Валентина Илиева Станева

Професионално направление 3.8. „Икономика“, Научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“,

ВТУ „Тодор Каблешков“ – София

Относно: Участие като член на научно жури в процедура за защита на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, докторска програма „Администрация и управление“/Бизнесадминистрация/, съгласно заповед № 143 от 04.07.2024 г. на Ректора на МВБУ проф. д-р Георги Апостолов.

Автор: Милка Христова Нанова (в самостоятелна форма на обучение)

Тема: „Ролята на комуникациите при управлението на проекти“

Научен ръководител: доц. д-р Дарян Бойков

I. Справка за кандидата

Докторантката Милка Нанова притежава магистърска степен по „Международни икономически отношения“ от УНСС- София. Завършила е Софийски университет „Св. Климент Охридски“, специалност „Руска филология“ и има следдипломна квалификация от Тракийски университет – Стара Загора по английски език и литература. Има стаж като експерт, главен експерт, директор на дирекция, ръководител на сектор в различни министерства и ведомства от държавната администрация в Република България в областта на международната дейност, управлението и администрирането на проекти.

Придобития практически опит ва докторантката създават предпоставки за научна изява и развитие в областта на избраната като тема дисертационна разработка.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Дисертационният труд е структуриран логично и в съответствие със съдържанието в увод, три глави, заключение и библиография, приноси и едно приложение – анкетна карта за изследване на ролята на комуникациите при управлението на проекти, с общ обем от 183 стандартни компютърни страници, от които 169 страници са основен текст, в които са включени 25 таблици и 42 фигури, общо 73 източника (от тях 5 са на български език, 68 на английски език). Изложението на дисертационният труд е съставено от три, относително съразмерни по обем глави, които отговарят на изискванията за дисертационен труд.

Темата на дисертационният труд е интересна и актуална поради факта, че с увеличаването на сложността на съвременните проекти, броят на заинтересованите страни и необходимата информация се усложнява и комуникацията в рамките на проекта. Актуалността на изследването е обусловена от докторантката с процесите на глобализация в световната икономика, които поставят нови предизвикателства пред динамиката в организационната и управленската среда (в т.ч. и проектната), развитието на комуникационните технологии и възможностите за тяхното прилагане при управлението на проекти.

Обект на настоящата дисертация е комуникацията като област с ключова роля и значение при изпълнението на проекти, свързана с тяхното ефективно управление.

Предметът на изследването е управлението на комуникациите и комуникационните процеси при управлението на проекти.

Целта на настоящата дисертация е да изследва ролята на комуникациите и комуникационните процеси при управлението на проекти.

Изследователските задачи, които докторантката си е поставила в началото на изследването са изпълнени, като във всяка глава са изведени изводи.

Основната изследователска теза на докторантката е, че “за успешното управление на проекти и реализиране на планираните дейности, ключова роля имат различни комуникационни техники и подходи.”

Основната цел и изследователските въпроси в изследването са ясно и точно формулирани, в съответствие с дефинирания проблем, свързан с използването на правилните комуникационни техники и подходи, подбрани сполучливо по обхват и съдържание. Изборът на обект и предмет на изследване са коректни с оглед на подходящо избраното съотношение между конкретност на изследването и абстракция на изводите.

Структурата на дисертационният труд е в следната последователност:

Първата глава от труда представя важните за проучването термини и техните дефиниции, използвани в специализираната литература, като авторът дава и свои работни определения. Разгледани са основните участници в управлението на проекти, както и същността и ролята на комуникацията в управлението на проекти. Представените комуникационни теории в специализираната литература извеждат ролята на комуникацията в управлението на проекти, към които авторът добавя свое виждане за успешното управление на комуникационния процес. Теоретичните модели на комуникационна компетентност предлагат набор от компетентности, включени в комуникационната компетентност на ръководителя.

Предложените от автора модели на компетентности на ръководителите на проектни екипи и на комуникационна компетентност при управлението на проекти, разширяват и допълват теорията. Във връзка с подходите и методите в управлението на проекти, авторът предлага модел за управление на проекти, с акцент върху приложението на управленските принципи в рамките на проекта.

Във Втора глава авторката се фокусира върху управлението на комуникациите, като ключова област в управлението на проекти. Изследвани са процесите по планиране, управление, наблюдение и контрол на проектната информация, предоставена чрез подходящи комуникационни средства по различни комуникационни канали в зависимост от нуждите на участници и заинтересовани страни по време на целия жизнен цикъл на проекта. Включени са идентификацията и анализ на заинтересованите страни. Значимо вни-

мание е обърнато на комуникативните умения на ръководителите за постигане на ефективност и комуникационните стратегии на ръководителите на проекти.

Трета глава представя резултатите от проведено емпирично изследване на ролята на комуникациите в управлението на проекти. Изследването анкетира 143 респонденти, чрез самостоятелно създаден въпросник в онлайн среда. Резултатите от проучването потвърждават хипотезите и обобщават, че за успешното управление на проекта са необходими комплекс от компетенции, а липсата на компетенции на ръководителя са бариера за успешното управление на проекта. Също така се потвърждава, че за постигане на ефективност в управлението, проектният екип и заинтересованите страни също се нуждаят от определен набор от компетенции.

III. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Дисертационният труд на докторант Милка Нанова притежава високи научни достойнства. Изследването се характеризира с убедително и нагледно защитени позиции и изводи, както по отношение на анализирани теории, така и по отношение на предложените авторови модели на компетентност (на ръководители на проектни екипи и при управление на проекти), управление на проекти и ефективно ръководство. Оценявам като обективна и коректна, приложената справка за научните постижения с приносен характер, съдържащи се в дисертационния труд. Общата ми преценка е, че представените резултати от направеното изследване в дисертационния труд могат да се характеризират като обогатяване на съществуващи знания и приложение на научни постижения в областта на комуникациите при управление на проекти.

Дисертационният труд е самостоятелна разработка с висока научна стойност и практическа значимост. Постановеният в него проблем разкрива по-нататъшни възможности за задълбочаване на изследователската дейност. Резултатите и предложенията в дисертационното изследване могат да намерят практическо приложение в сферата на управление на проекти и тяхното администриране, чрез прилагането на ефективна комуникация.

IV. Оценка на получените научни и научно-приложни приноси

На основата на представеното в дисертационния труд, приемам заявените научни и научно-приложни постижения в дисертацията и считам, че са лично дело на докторантката. Според мен биха могли да се разграничат на такива с теоретичен (1, 2 и 4) и с приложен характер (3, 5 и 6). В синтезиран вид могат да се обобщят следните приноси в труда:

1. Теоретични приноси:

- направен е критичен преглед на теорията и е допълнена научната литература с предложени авторови определения за: „Комуникация“, „Проект“, „Управление на проекти“, „Проектен екип“, „Проектен риск“, „Управление на риска в проекти“, „Управление на комуникациите в проекти“ и „Културна идентичност“;

- на базата на проведено проучване на теорията и практиката по управление на проекти е направен критичен преглед на моделите на компетентност и са предложени авторови разработки за модели – два за компетентност (на ръководителите на проектни екипи и при управлението на проекти) и два за управление (на проекти и ефективно ръководство);

- предложено е включването на допълнителен компонент при управлението на комуникациите в международни проекти – културната идентичност.

2. Научно-приложни приноси:

- предложени са за използване Карти за управление на „рискове-заплахи“ и „рискове-възможности“;

- допълнена е научната литература, теория и практика по управление на проекти и постигане на ефективност в дейността с предложение за прилагане на следните две стратегии - за управление на комуникациите в международни проекти и за постигане на ефективност;

- изведени са изводи и препоръки за подобряване на практиката по Управление на проекти с приложение на моделите, стратегиите и комплекс от компетенции.

Приносите съответстват на съдържанието на дисертационния труд и на резултатите от изследването.

V. Оценка на публикациите по дисертационния труд

Докторантката е посочила 6 публикации свързани с дисертационния труд, една самостоятелна и 5 в съавторство, публикувани в научни издания с научно рецензиране, включително статии и доклади в страната и чужбина. Всички публикации са в проблемното поле на дисертационното изследване. Написани са коректно и отразяват конкретни аспекти на изследователската работа на докторантката. Те са представителни и осигуряват достатъчно разпространение на резултатите от изследването сред академичната общност. Считам, че изцяло са изпълнени наукометричните изисквания по отношение на публикационната дейност на докторантката.

VI. Оценка на автореферата

Към дисертацията е представен автореферат в обем от 47 страници. В него точно и достатъчно ясно е отразено съдържанието на дисертационния труд. В автореферата се открояват и най-важните моменти от направеното изследване. Спазени са изискванията за оформление на автореферат, като са включени всички необходими атрибути. Чрез автореферата може да се придобие вярна представа за дисертационния труд и за неговите достойнства.

VII. Критични бележки, препоръки и въпроси

Дисертационният труд разкрива значимостта на ролята на комуникациите в управлението на проекти, заедно с необходимостта от ефективно ръководство, подходящи стратегии за управление на комуникациите и методи за постигане на ефективност в комуникациите при управлението на проекти. Препоръката ми към докторантката е да публикува дисертационния си труд като книга и да продължи своите научни изследвания в предметната област. Ползата ще е за аудиторията, интересуваща се от комуникационните проблеми при управление на проекти.

Нямам критични бележки към дисертационния труд. Трудът отговаря напълно в съдържателно и структурно отношение на минималните национални изисквания за придобиване на ОНС „доктор”. Силно впечатление прави много добрата свързаност между научно-приложни постижения и възможността за тяхното използване в практиката.

Няма информация, която да поставя под съмнение авторството на представения дисертационен труд. От текста личи ангажираността на докторантката Милка Христова Нанова с тематиката, както и много доброто ѝ познаване.

VIII. Обобщено заключение

Дисертационният труд съдържа научни и научно-приложни приноси и резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ. Представените материали и дисертационни резултати напълно съответстват на специфичните изисквания на Правилника за приемане и обучение на докторанти във МВБУ.

Дисертационният труд показва, че докторантката Милка Христова Нанова притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“, като демонстрира качества и умения за самостоятелно провеждане на научни изследвания.

Поради гореизложеното, убедено давам своята положителна оценка за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе материали по процедурата, и предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Милка Христова Нанова в Област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; Професионално направление 3.7. „Администрация и управление“; докторска програма „Администрация и управление“ /Бизнесадминистрация/.

12.08.2024 г.

Рецензент:/п/.....
проф. д-р Валентина Станева